

De Maastricht Studie

Wie krijgt diabetes en waarom? De Maastricht Studie wil deze vraag tot op de bodem uitzoeken en is daarom een grootscheeps onderzoek gestart. Maar liefst tienduizend Limburgers doen mee.

TEKST **LOEK KUSIAK** BEELD **BERT JANSSEN**

“**B**en ik verder helemaal gezond? Is er iets dat ik nog niet weet?” Ton Brouns (61, diabetes type 2 sinds 2002) zei direct ja toen zijn internist vroeg of hij aan een onderzoek naar diabetes wilde meedoen. “Per slot van rekening had ik al een hartaanval gehad.” Daarmee was hij een van de eerste deelnemers van De Maastricht Studie. Een onderzoek dat wordt uitgevoerd onder maar liefst tienduizend Limburgers in de leeftijd van 40 tot 75 jaar, van wie de helft diabetes heeft en de andere helft niet. Nooit eerder is op deze wijze zo’n groot en diepgaand onderzoek gedaan.

Artsen en onderzoekers van het Maastricht Universitair Medisch Centrum (MUMC+) willen met dit onderzoek gedetailleerd in kaart krijgen wie diabetes krijgt en waarom. Hoofd van het onderzoek, professor dr. Nicolaas Schaper: “Daarnaast zijn we benieuwd hoe de ziekte het ontstaan van hart- en vaatziekten bevordert. Een hartinfarct heeft vaak fatalere gevolgen bij iemand met diabetes dan zonder diabetes. Ongeveer 75 procent van de mensen met diabetes zal uiteindelijk aan een hart- of vaatziekte overlijden. Daarnaast willen we weten waarom mensen met diabetes vaker depressies en chronische aandoeningen aan longen en gewrichten hebben.”

Ontrafelen

Ook andere complicaties en mechanismen ten gevolge van diabetes die tot minder kwaliteit van leven leiden, willen de onderzoekers ontrafelen. Internist Ronald Henry van het MUMC+: “In een speciaal ingericht onderzoekscentrum kunnen we allerlei tests uitvoeren. We begrijpen nog niets van de complexiteit van de geniepige ziekte die diabetes is. We verwachten behandelmogelijkheden te ontdekken waar-

mee we de ziekte op meerdere fronten kunnen aanpakken en toegesneden op ieder individu.”

De levensverwachting van inwoners van Limburg is twaalf jaar korter dan die van andere Nederlanders. En in Limburg komen vaker hart- en vaatziekten en andere chronische aandoeningen voor. Dit zijn belangrijke redenen om deze studie in Limburg uit te voeren. Doordat de onderzoekers mensen mét en zonder diabetes onderzoeken, kunnen ze de gezondheid van deze twee groepen vergelijken. Schaper: “We kunnen we dan vaststellen hoe diabetes en complicaties die ermee gepaard gaan ontstaan.”

Verspreid over drie halve dagen vult Brouns onder andere vragenlijsten over leefstijl en voeding in en ondergaat hij verschillende pijnloze lichamelijke onderzoeken. Zijn hart en bloedvaten, botten, longen, spiersterkte, huid en ogen; alles wordt bekeken. Al mogen deelnemers ook een deelonderzoek weigeren. Henry: “Wie geen DNA wil afstaan, hoeft dat ook niet.”

Tintelingen

Voor ieder onderdeel is in het onderzoekscentrum aan de Randwijcksingel in Maastricht een aparte kamer ingericht. Er staat geavanceerde apparatuur, zoals 3D-hartechografie of een botsscanner. In een van de kamers zit laborante Gerthie Nöthen. Zij meet met kleine hoeveelheden zwakstroom aan het been de zenuwgeleiding van de zenuwen. “Bij mensen met diabetes komen vaak stoornissen in de zenuwgeleiding voor, ook wel diabetische neuropathie geheten. Ze hebben dan bijvoorbeeld tintelingen. Sommige mensen vinden die prikkels met zwakstroom een beetje eng. Toch merk ik dat ze zich hier meer ontspannen voelen dan in het ziekenhuis.”

Ton Brouns krijgt een bloedvatonderzoek dat wordt uitgevoerd bij de nagels. De onderzoeksassistente op de foto is niet de assistente uit het verhaal

Als Brouns alle kamers langs is geweest, krijgt hij tot slot een draagbare beweegmeter mee naar huis. Deze registreert hoeveel bewegingen hij maakt en verschaft informatie over zijn energiebalans. Ook krijgt hij, net als alle andere deelnemers, een rapport met de resultaten van het onderzoek en eventueel aanbevelingen om de gezondheid te bevorderen. Henry: "Zonodig lichten wij bij afwijkingen de huisarts in. We werken intensief met hen samen." Over vijf jaar wordt alles herhaald.

Naar verwachting worden de eerste onderzoeksresultaten over twee jaar gepubliceerd. In maart van dit jaar waren er ongeveer zestig volledige onderzoeken uitgevoerd. En Brouns? Hij vond het boeiend en veelzijdig om mee te maken: "Het stelde me gerust dat ik van top tot teen werd doorgelicht en er, behalve een lage zuurstofopname, niks spectaculairs werd gevonden." Hij heeft er dan ook vertrou-

wen in dat zijn conditie over vijf jaar, als hij voor het herhalingsonderzoek terugkomt, niet veel gewijzigd zal zijn. "Ik wandel veel, let op voeding en ben positief ingesteld. Ik heb diabetes een plek in mijn leven gegeven. Mijn vrouw doet dat ook, zij heeft ook diabetes. En ook zij zal aan De Maastricht Studie meedoen." 🎯

De kosten van het wetenschappelijk onderzoekprogramma naar diabetes, de Maastricht Studie zijn begroot op 23 miljoen euro voor de eerste onderzoeksrunde. Daarvan is op dit moment 16 miljoen beschikbaar, bijeengebracht door de Europese Unie, Provincie Limburg, het MUMC+, Stichting De Wijerhorst, de Europese Unie en de Stichting Annadal.